

doc. PhDr. Daniela Kolibová, CSc.

RECENZIA

na trilógiu DANKINE PRÍBEHY PRE TEBA 1, 2 3,

autorky Dany Rosovej.

Dostala sa mi do rúk unikátna trilógia rozprávkových knižiek pre deti, na ktorú by som chcela upriamiť pozornosť a zároveň napísať pár slov k zamysleniu sa na rozprávkové príbehy autorky PhDr. Dany Rosovej, PhD., ktoré nie sú jej prvotinou. Autorka napísala už niekoľko knižných publikácií, je uznávanou odborníčkou v poradenstve deťom, rodinám, pedagógom, tiež v prevencii sociálno-patologických javov, lektorkou sociálno-psychologických výcvikov a zanietenou propagátorkou čítania pre deti od najútlejšieho veku.

PhDr. Dana Rosová, PhD sa zaujímavým spôsobom snaží vniknúť do sveta detí cez postavu Danky, ktorá zoberie deti na výlet do lesa za spoločnými zážitkami. Autorka pútavo prostredníctvom príbehov oboznamuje deti s mnohými zvieratkami žijúcimi v prírode, majú svoj svet, ktorý deti spoznávajú. Jedinečnosť trilógie spočíva v tom, že príbehy môžu v rámci sociálnej interakcie čítať dieťaťu rodičia, starí rodičia, učitelia ale aj starší kamaráti, čo umožňuje pracovať s dieťaťom interaktívnym spôsobom. Na konci každého príbehu sa autorka prostredníctvom Danky pýta čitateľov na otázky, ktorými možno zísťovať porozumenie textu, čo je v súčasnom svete digitálnych technológií nesmierne dôležité na zísťovanie toho, ako dieťa pochopilo predmetný príbeh. Nemenej dôležitá je skutočnosť, že formou odpovedí deti dostávajú príležitosť precvičiť si pamäť, rozvíjať pozornosť a tiež prejavit' vlastné nápady. Okrem toho každý jeden príbeh na konci obsahuje voľnú stranu, určenú na kreslenie pre malého čitateľa, čo považujem za skvelý nápad. Dieťa výtvarne stvárni to, čo si z príbehu zapamätalo. Môže to byť zvieratko z príbehu, či nejaká konkrétna vec, udalosť, ktorá ho zaujala. Dôležité je, že dieťa si zvolí samé, čo bude kresliť. Následne môže svoju voľbu /napríklad: prečo si zvolilo práve toto zvieratko/ aj kresbu okomentovať. Autorka hovorí v Dankiných príbehoch pre teba 1 pútavo o mačičke Mňauke, mravčekovi Drobčekovi, orlovi Ostrovidovi. Mravčekov vykresľuje ako veľmi pracovité zvieratká, ktoré neustále pracujú, ale na druhej strane majú aj nepriateľov. Preto by mali byť ostrážiti a dávať pozor na nebezpečenstvo, ktoré im hrozí v podobe húsenice. V Dankiných príbehoch pre teba 2 sa stretávame s vtáčikom Krásnohláskom, kačiatkom Žltopierkom a veveričkami Hryzkou a Ryškom. Každé zvieratko má pomenovanie podľa toho, čím je charakteristické, tým je veľmi uľahčené zapamätanie si konkrétneho zvieratka. Podobne aj v Dankiných príbehoch pre teba 3 sa stretávame s králikom Biele Uško, škriatkom Bukvičkom, obrom Brontofúzom a s mnohými zvieratkami, ktoré sa spoločne radujú z vianočného zázraku. Škriatok Bukvička má veľmi dôležitú úlohu v lese, a to po napadaní snehu, pomáhať ostatným svojim kamarátom s potravou. Zvieratká sú mu za to veľmi vďačné, zostávajú nerozluční priatelia. Škriatok Bukvička potulkami po lese navštívi aj obra Brontofúza a stretne sovu Okaňu, ktorých pozýva na návštevu. Všetky príbehy sú charakteristické pokojom, ktorý pramení z lesa, nevyskytujú sa tu žiadne agresívne prvky správania zo strany zvieratiek. Tiež si všetci navzájom pomáhajú, sú k sebe prajní a snažia sa druhého potešiť, čo je veľmi dôležité pre vnímanie dieťaťa vo vekovom období 4 až 8 rokov,

pre ktoré sú príbehy určené. Okrem porozumenia textu uvedené príbehy rozvíjajú aj ďalšie kognitívne procesy, ako sú pamäť, pozornosť a myslenie. V závere každého príbehu sú jasne formulované otázky, na ktoré môže dieťa odpovedať, pravdaže záleží od veku dieťaťa, nakoľko vie na otázky odpovedať. Ak by si nezapamätalo celý príbeh, je možné sa k niektorej časti vrátiť a prečítať ju dieťaťu znova. Po otázkach na zapamätanie, autorka uverejnila aj slová, vyskytujúce sa v príbehu, ktoré by dieťa malo zopakovať a vysloviť bez chýb. Ide tu v podstate o vývinové zvláštnosti reči u dieťaťa, zároveň o ich správne vyjadrenie, ktoré je možné s dieťaťom cvičiť podľa potreby a primeraného rozvoja jeho rečových orgánov. Oceňujem, že autorka zakomponovala do trilógie aj takúto formu logopedického cvičenia, nakoľko má veľký význam pre deti, kde ich výslovnosť a rečové orgány nie sú na dostatočnej úrovni. Úplne na záver každého príbehu môže dieťa odpovedať na otázky súvisiace s jeho vlastnou návštevou lesa alebo nejakým výletom, kde sa dieťa snaží opísať zážitok a vymenovať osoby, s ktorými sa výletu zúčastnilo.

V neposlednom rade by som chcela zdôrazniť, že uvedené príbehy rozvíjajú sociálne i komunikačné zručnosti dieťaťa s osobou, ktorá mu je blízka a aj preto z pohľadu jednotlivých vývinových období dieťaťa veľmi dôležitá.

Čo však považujem za najdôležitejšie, je skutočnosť, že po prečítaní príbehu sa komunikácia s dieťaťom nekončí, ale naopak je možné ju naďalej rozvíjať. Prostredníctvom nej sa dozvedieť veľa nového o vnútornom svete dieťaťa, jeho zážitkoch, nápadoch, fantázii a hlavne, či je už dieťa schopné sformulovať svoje myšlienky vlastnými slovami. Ponúka príležitosť, aby sa kniha každého dieťaťa stala unikátnym originálom i milou spomienkou.

Autorka cielene sústredila pozornosť aj na rozvoj emocionálnej inteligencie a prosociálneho správania, nakoľko sú pre náš svet i budúce generácie nesmierne dôležité. Vyzdvihujem ako brilantne autorka nabáda ku konaniu dobrých skutkov deti a ich vzory – dospelých, čo vysoko oceňujem.

Chcela by som autorke PhDr. Dane Rosovej, PhD. pográtulovať k uvedenej trilógii, pretože napísala jedinečné knižné dielo, pokrývajúce niekoľko rovín, ktoré som spoenula.

Autorke želám veľa úspechov pri tvorbe podobných príbehov, pretože v dnešnom svete digitálnych technológií, kedy dieťa sedí samé za počítačom, je to veľmi cenné a chvályhodné.

3. 3. 2022

doc. PhDr. Daniela Kolibová, PhD. *Kolibová*

detská psychologička